

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Харківський національний університет внутрішніх справ
Кафедра тактичної та спеціальної підготовки
Навчально-науковий інститут № 2

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**Особиста безпека поліцейського**» обов'язкових
компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
262 Правоохоронна діяльність (поліцейські)

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 14.08.2024 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою ННІ № 3
Протокол 09.08.2024 № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією спеціальних дисциплін
Науково-методичної ради ХНУВС
Протокол від 13.08.2024 № 7

Розглянуто на засіданні кафедри тактико-спеціальної підготовки ННІ № 2
(*протокол від 09.08.2024 № 1*)

Розробники:

1. Старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки, факультету № 3 Ларіонова І.Т.

Рецензенти:

1. Завідувач кафедри психології, соціології і педагогіки ННІ № 3 Харківського національного університету внутрішніх справ, д.пед.н., професор Федоренко О.І.

2. Начальник кафедри тактики та тактико-спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності Київського інституту Національної гвардії України, к.в.н., полковник Власюк В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 3	<u>26 Цивільна безпека</u>	Навчальний курс - 1
Загальна кількість годин – 90	<u>262 Правоохоронна діяльність</u>	Семестр - 1
Кількість тем – 14	<u>Бакалавр</u>	Види контролю - залік
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
Денна форма навчання		Заочна форма навчання
Лекції – 10		Лекції – 8
Практичні заняття – 30		Практичні заняття – 8
Самостійна робота – 50		Самостійна робота – 74
Індивідуальні завдання: Реферати – 1 в 1 семестрі		Індивідуальні завдання: Реферати – 1 в 1 семестрі

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Особиста безпека поліцейського» є: навчити майбутніх правоохоронців заходам особистої безпеки, способам контролю під час виконання службових обов'язків у надзвичайних ситуаціях природного і антропогенного характеру та у життєвих ситуаціях.

Основними завданнями першого розділу є практичне забезпечення безпеки життя і здоров'я працівників Національної поліції, як під час виконання службових обов'язків, так і в процесі несення служби. При цьому основними їхніми задачами є: оцінка припустимого ризику, вибір і підтримка безпечних дій, прийомів і умов праці.

Метою вивчення другого розділу є: навчити майбутніх правоохоронців заходам особистої безпеки під час виконання ними службових обов'язків.

Основними завданнями другого розділу «Охорона праці» є: необхідність вивчення правил безпеки і норм охорони праці в підрозділах МВС, це впливає зі специфіки службових обов'язків, що визначені в «Переліку робіт з підвищеною небезпекою»:

72. Аварійно-рятувальні роботи, гасіння пожеж, боротьба з повенями;
 118. Робота в індивідуальних засобах захисту;
 149. Охорона колективної й індивідуальної власності, об'єктів.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліни «Особиста безпека поліцейського» взаємопов'язана з такими дисциплінами, як «Цивільна оборона», «Охорона праці», «Екологія», «Економіка», «Фізіологія», «Гігієна людини», «Ергономіка», «Психологія», «Фізика», «Хімія», «Охорона навколишнього середовища», «Заходи особистої безпеки», «Спеціальна техніка», «Тактико-спеціальна підготовка», «Трудове право», та «Медична допомога».

Очікувані результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми курсанти повинні **знати:** основні законодавчі акти, накази МВС, правила і рекомендації у сфері безпеки життєдіяльності; правила техніки безпеки; основні напрямки і способи по удосконаленню ступеня безпеки в підрозділах МВС; правила, положення в області охорони праці; перелік небезпечних і шкідливих факторів та їх небезпеку для людини; про основні напрямки зниження травматизму і загибелі людей при несенні служби в поліції.

Для вирішення цих задач фахівець поліції повинен **вміти:**

- ідентифікувати шкідливі і небезпечні фактори;
- проводити оцінку обстановки;
- дотримуватись і контролювати дотримання підлеглими правил техніки безпеки;
- визначати ступінь ризику при виконанні службових обов'язків;
- для безпечної діяльності працівників організовувати інструктажі і навчання підлеглих;
- забезпечувати застосування і правильну експлуатацію індивідуальних і колективних засобів захисту;
- організовувати порятунок людей і ліквідацію наслідків аварій, катастроф та інших надзвичайних ситуацій;
- надавати першу домедичну допомогу.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 години / 3 кредита ECTS.

Основні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни «Особиста безпека поліцейського», спеціальність 262 Правоохоронна діяльність

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів правоохоронної діяльності і
-----------------------------------	--

	характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК – 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК – 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК - 4	Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології
	ЗК - 5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
	ЗК – 7	Здатність до адаптації та дії у новій ситуації.
	ЗК – 8	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК – 9	Здатність працювати в команді.
Спеціальні компетентності (СК)	СК – 4	Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань та навичок у професійній діяльності.
	СК- 7	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми
	СК – 9	Здатність ефективно застосовувати сучасні техніку і технології захисту людини, матеріальних цінностей і суспільних відносин від проявів криміногенної обстановки та обґрунтовувати вибір засобів та систем захисту людини і суспільних відносин.
	СК – 14	Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів інформаційно-пошукових систем та баз даних.
	СК – 15	Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.
	СК – 16	Здатність у передбачених законом випадках застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми під час службової діяльності разі отримання інформації чи безпосередньо виявлення ознак

		правопорушення перебуваючи на місці події та в інших службових ситуаціях, а також здатність надавати медичну допомогу.
	СК – 20	Здатність вживати заходів з метою запобігання виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб та публічній безпеці.

Програмні результати навчання, які формуються при вивченні навчальної дисципліни «Особиста безпека поліцейського», спеціальність 262 Правоохоронна діяльність		
РН - 3		Збирати необхідну інформацію з різних джерел, аналізувати і оцінювати її.
РН - 12		Адаптуватися і ефективно діяти за звичних умов правоохоронної діяльності та за умов ускладнення оперативної обстановки.
РН - 15		Працювати автономно та в команді виконуючи посадові обов'язки та під час розв'язання складних спеціалізованих задач правоохоронної діяльності.
РН – 16		Застосовувати заходи, спрямовані на усунення загрози життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального злочину чи адміністративного правопорушення.
РН – 19		Вміти застосовувати процедури надання першої медичної допомоги

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ № 1 Безпека життєдіяльності

Тема № 1: Безпека людини в життєвому середовищі. Надзвичайні ситуації, класифікація, причини виникнення. Сигнали оповіщення населення. Небезпеки та їх класифікація

Небезпеки та надзвичайні ситуації техногенного характеру. Техногенні небезпеки, їх класифікація та причини виникнення. НПА у сфері безпеки життєдіяльності людини.

Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням гідротехнічних споруд. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з руйнуванням будівель різного призначення. Небезпеки та надзвичайні ситуації, пов'язані з аваріями на об'єктах систем життєзабезпечення.

Сигнали оповіщення населення. Надзвичайні ситуації природного характеру.

Комплекс заходів із запобігання природним надзвичайним ситуаціям та організація дій поліції щодо усунення їх негативних наслідків.

Небезпеки життєвого середовища людини.

Тема № 2: Засоби індивідуального захисту

Засоби захисту органів дихання. Засоби захисту шкіри. Основні правила використання засобів індивідуального захисту органів дихання. Виготовлення ватно-марлевих пов'язок та підвищення захисних властивостей одягу.

Тема № 3: Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби колективного захисту

Поняття і класифікація небезпечних хімічних речовин, їх характеристика за класами небезпеки. Основні фізико-хімічні властивості найбільш розповсюджених в Україні небезпечних хімічних речовин. Особливості забруднення місцевості, води, продовольства у разі виникнення аварій з викидом небезпечних хімічних речовин. Ознаки наявності в атмосфері небезпечних хімічних речовин.

Міжнародне та національне законодавство у сфері регулювання порядку транспортування небезпечних вантажів. Класифікація небезпечних вантажів. Вимоги до маркування, позначення і транспортування небезпечних речовин. Зміст аварійної карти на небезпечний вантаж, що перевозиться залізничним транспортом.

Джерела радіації та одиниці її вимірювання. Вплив іонізуючих випромінювань на організм людини. Механізм дії іонізуючих випромінювань на організм людини. Ознаки радіаційного ураження. Гостре та хронічне опромінення.

Капітальні та швидкозведені засоби колективного захисту (сховища, щілини, використання будівель і споруд для захисту). Підвищення захисних властивостей приміщень. Евакуаційні заходи.

Тема № 4: Соціальні небезпеки, їх види та особливості.

Поняття та види соціальних небезпек. Соціально-політичні протиріччя, масові заворушення, протестні акції та конфлікти з використанням зброї. Соціальні хвороби та фобії, маргінальні групи населення та основні засади

дій поліцейського у рамках комунікації з такими групами. Основи кризової комунікації (переговорів) під час соціальних надзвичайних ситуацій.

Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини.

Застосування вибухових пристроїв під час терористичних актів. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами та пристроями.

Тема № 5: Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю

Методи виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань.

Влаштування та принцип дії приладів радіаційної розвідки та дозиметричного контролю. Методи виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань.

Організація дозиметричного контролю та його профілактики.

Тема № 6: Прилади хімічної розвідки

Виявлення сильнодіючих отруйних речовин в оточуючому середовищі.

Улаштування та принцип дії приладів хімічної розвідки та контролю.

Методи виявлення СДОР в оточуючому середовищі.

Улаштування та принцип дії дозиметричних приладів.

Розділ № 2 Охорона праці

Тема № 7: Правові та організаційні основи охорони праці. Законодавство у сфері охорони праці. Безпечні умови праці.

Основні положення Закону України «Про охорону праці».

Безпечні умови праці, небезпечні та шкідливі виробничі фактори.

Основні законодавчі акти по охороні праці. Організаційні основи охорони праці.

Тема № 8: Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння

Горіння як фізико-хімічний процес. Розвиток пожежі як неконтрольованого горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Комбіновані пожежі. Техногенні вибухи, їх фактори враження. Умови виникнення пожежі та вибуху при пошкодженні ТЗ під час ДТП. Вогнегасні речовини та первинні засоби пожежогасіння. Заходи безпеки на місці пожежі, у тому числі на місці ДТП з витоком у навколишнє середовище вибухо-пожежонебезпечних речовин.

При вивченні вказаної теми передбачено розв'язання вебквесту у сервісі Google classroom, код курсу «ifbd2y»

Тема № 9: Електробезпека. Вражаючі фактори електричного струму. Правила безпечної експлуатації електротехнічного обладнання

Вплив електричного струму на організм людини. Електричні травми, їх види. Заходи та засоби захисту від дії електричного струму. Заходи профілактики від електричних травм. Безпечні методи звільнення потерпілого від дії електричного струму. Допуск до робіт з електричним струмом. Захист будівель і споруд від блискавки. Правила поведінки під час грози. Дії поліцейських при пошкодженні ліній електропередачі, поняття крокової напруги.

Тема № 10: Фактори, що впливають на працездатність працівників поліції. Заходи безпеки поліцейських при виконанні службових обов'язків під час надзвичайних ситуацій

Особливості охорони праці в органах та підрозділах НПУ. Основні показники безпечних умов праці в органах та підрозділах НПУ.

Заходи особистої безпеки поліцейського при патрулюванні місцевості, перевірки документів у громадян, при затриманні правопорушників та доставленні їх до органу (підрозділу) поліції. Заходи особистої безпеки поліцейського при зупинці ТЗ та його огляді. Заходи особистої безпеки поліцейських при проведенні слідчих дій.

Порядок розслідування та обліку нещасних випадків у НПУ.

Тема № 11: Основи гігієни та санітарії в діяльності поліції

Поняття про санітарію та гігієну праці в діяльності поліції.

Шкідливі фактори, які виникають на об'єктах МВС та засоби захисту від них.

Тема № 12: Дії працівників поліції по наданню першої допомоги потерпілим у життєвих та надзвичайних ситуаціях

Дії працівників поліції на випадок виникнення пожежі та надання допомоги потерпілим. Заходи особистої безпеки.

Дії працівників поліції і надання першої допомоги при ураженні електричним струмом. Застосування з метою особистої безпеки Індивідуальних засобів захисту.

Порядок дій працівників поліції у вибухонебезпечних ситуаціях. Надання першої допомоги та заходи безпеки.

Порядок надання першої допомоги при нещасних випадках на об'єктах МВС.

Тема № 13: Профілактика травматизму та профзахворювань в поліції

Основні небезпеки, які впливають на стан здоров'я працівника поліції. Режим праці та відпочинку.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»)

Номер розділу	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Література, сторінки	Вид контролю
		Всього	з них:						
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота		
Семестр № 1									
1.	Розділ № 1: Безпека життєдіяльності								
	Тема № 1: Безпека людини в життєвому середовищі. Надзвичайні ситуації, класифікація, причини виникнення. Сигнали оповіщення населення. Небезпеки та їх класифікація	8	2		2		4		
	Тема № 2: Засоби індивідуального захисту	8			4		4		
	Тема № 3: Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби колективного захисту	11	4		2		5		
	Тема № 4: Соціальні небезпеки, їх види та особливості	4					4		
	Тема № 5: Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю	6			2		4		
	Тема № 6: Прилади хімічної розвідки	6			2		4		
	Всього за розділом:	43	6	-	12	-	25		
2.	Розділ № 2 Охорона праці								
	Тема № 7: Правові та організаційні основи охорони праці. Законодавство у сфері охорони праці. Безпечні умови праці.	8	2		4		2		
	Тема № 8: Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	6	2		2		2		
	Тема № 9: Електробезпека. Вражаючі фактори електричного струму. Правила безпечної експлуатації електротехнічного обладнання	8			4		4		
	Тема № 10: Фактори, що впливають на працездатність працівників поліції. Заходи безпеки поліцейських при виконанні службових обов'язків під час надзвичайних ситуацій	4					4		
	Тема № 11: Основи гігієни та санітарії в діяльності поліції	8			4		4		
	Тема №12: Дії працівників поліції по наданню першої допомоги потерпілим у життєвих та надзвичайних ситуаціях	7			2		5		

Тема № 13: Профілактика травматизму та профзахворювань в поліції	6			2		4		
Всього за розділом:	47	4	-	18	-	25		
Всього за навчальною дисципліною:	90	10	-	30	-	50		

**4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(заочна форма навчання спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»)**

Номер розділу	Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни					Література, сторінки	Вид контролю	
		Всього	з них:						
			лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття			Самостійна робота
Семестр № 5									
1.	Розділ № 1: Безпека життєдіяльності								
	Тема № 1: Безпека людини в життєвому середовищі. Надзвичайні ситуації, класифікація, причини виникнення. Сигнали оповіщення населення. Небезпеки та їх класифікація	8	2				6		
	Тема № 2: Засоби індивідуального захисту	8			2		6		
	Тема № 3: Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби колективного захисту	7	2				5		
	Тема № 4: Соціальні небезпеки, їх види та особливості	8					8		
	Тема № 5: Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю	8			2		6		
	Тема № 6: Прилади хімічної розвідки	6					6		
	Всього за розділом:	45	4	-	4	-	37		
2.	Розділ № 2 Охорона праці								
	Тема № 7: Правові та організаційні основи охорони праці. Законодавство у сфері охорони праці. Безпечні умови праці.	6	2				4		
	Тема № 8: Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння	8	2		2		4		
	Тема № 9: Електробезпека. Вражаючі фактори електричного струму. Правила безпечної експлуатації електротехнічного обладнання	6			2		4		
	Тема № 10: Фактори, що впливають на працездатність працівників поліції. Заходи безпеки поліцейських при виконанні службових обов'язків під час надзвичайних ситуацій	6					6		
	Тема № 11: Основи гігієни та санітарії в діяльності поліції	8					8		

Тема №12: Дії працівників поліції по наданню першої допомоги потерпілим у життєвих та надзвичайних ситуаціях	5					5		
Тема № 13: Профілактика травматизму та профзахворювань в поліції	6					6		
Всього за розділом:	45	4	-	4	-	37		
Всього за навчальною дисципліною:	90	8	-	8	-	74		

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Розділ № 1 «Безпека життєдіяльності»		
Тема № 1: Безпека людини в життєвому середовищі. Надзвичайні ситуації, класифікація, причини виникнення. Сигнали оповіщення населення. Небезпеки та їх класифікація	- Аналіз НС на території України та їх впливу на навколишнє середовище та життєдіяльність людини.	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Тема № 2 Засоби індивідуального захисту.	- підбір розміру засобів індивідуального захисту.	2,3,4,5,6,7,12,13,14, 15
Тема № 3: Хімічна безпека. Радіаційна безпека. Засоби колективного захисту	- вихідні данні для оцінки радіаційної обстановки	5,7,12,18,19,20,21,22
Тема № 4: Соціальні небезпеки, їх види та особливості		1,2,3,4,5,6,7
Тема № 5 Прилади радіаційної розвідки та дозиметричного контролю.		18,20,21,22,24,26
Виконати Контрольну роботу № 1 Визначення середньозваженого значення рівня радіації та поглиненої дози опромінювання при аварії на АЕС та Ядерного вибуху.		5,7,12,18,19,20,21,22
Тема № 6 Прилади хімічної розвідки.		5,7,12,18,19,20,21,22
- Визначення наявності СДОР у повітрі в залежності від температури навколишнього середовища.		5,7,12,18,19,20,21,22
Частина № 2 «Охорона праці»		
Тема № 7: Безпека людини в життєвому середовищі. Законодавство у сфері охорони праці. Безпечні умови праці. Класифікація небезпек та надзвичайних ситуацій. Надзвичайні ситуації природного характеру	- правові та організаційні основи охорони праці в МВС. - визначення нормативної бази з питань охорони праці в МВС.	9,11,18
Тема № 8 Пожежна безпека. Первинні засоби пожежогасіння.	- Розрахунок шляхів евакуації при пожежі. - Підвищення ефективності евакуації під час пожеж.	9,11,18
Тема № 9: Електробезпека. Вражаючі фактори електричного струму. Правила безпечної експлуатації електротехнічного обладнання		9,11,18

	- дії працівника поліції при виникненні крокової напруги; - надання допомоги постраждалим від електротравм;	9,11,18
	Тема № 10: Фактори, що впливають на працездатність працівників поліції. Заходи безпеки поліцейських при виконанні службових обов'язків під час надзвичайних ситуацій	9,11,18
	Тема № 11: Основи гігієни та санітарії в діяльності поліції.	9,11,18
	- шкідливі фактори, які виникають на об'єктах МВС та засоби захисту від них.	9,11,18
	Тема № 12: Дії працівників поліції і надання першої допомоги потерпілим у життєвих та надзвичайних ситуаціях.	9,11,18
	-порядок та види пов'язок, їх накладання при наданні першої допомоги при нещасних випадках на об'єктах МВС.	9,11,18
	Тема № 13: Профілактика травматизму та профзахворювань в поліції.	9,11,18
	- режим праці та відпочинку, попередження профзахворювань, та їх облік. - виконати контрольну роботу № 2 Складання акту про нещасний випадок за формою Н-1	9,11,18

5. Індивідуальні завдання

5.1.1. Теми рефератів до розділу №1 «Безпека життєдіяльності»

1. Стан навколишнього середовища в Україні.
2. Вплив стану навколишнього середовища на стан здоров'я людини.
3. Пандемії та їх вплив на розвиток людства.
4. Соціально-політичні надзвичайні ситуації.
5. Небезпеки ядерного вибуху.
6. Сильнодіючі отруйні речовини, їх характеристика, вплив на організм людини, способи захисту.
7. Бойові отруйні речовини, їх характеристика, вплив на організм людини, способи захисту.
8. Іонізуюче випромінювання, джерела ІВ, вплив на організм людини, способи захисту.
9. Евакуаційні заходи у зоні надзвичайної ситуації.
10. Вплив радіації на навколишнє середовище.
11. Дії працівника поліції у зоні хімічного забруднення.
12. Дії працівника поліції у зоні радіаційного забруднення.
13. Колективні засоби захисту.
14. Метод біоіндикації.
15. Сигнали цивільної оборони.
16. Спеціальні підрозділи, які діють на об'єктах у зоні надзвичайної ситуації.
17. Забезпечення безпеки об'єктів МВС у зоні надзвичайної ситуації.
18. Аварійно рятувальні роботи.

до розділу № 2 «Охорона праці»

1. Законодавство з охорони праці, його характеристика
2. Органи державного управління з охорони праці.
3. Повноваження Державного комітету України по нагляду за охороною праці.
4. Комфортні умови праці та способи їх підтримання.
5. Заходи та засоби щодо забезпечення техніки безпеки.
6. Навчання з питань охорони праці. Види інструктажів з охорони праці.
7. Основні небезпечні та шкідливі виробничі фактори.
8. Порядок розслідування нещасних випадків, професійних захворювань та аварій.
9. Економічні наслідки травматизму.
10. Структура та основні положення Закону України «Про пожежну безпеку».
11. Категорії пожежної безпеки приміщень та виробництв.
12. Засоби пожежогасіння.
13. Вогнегасники та їх нормування на об'єкті. Їх призначення та принцип дії.
14. Організаційні заходи пожежної безпеки.
15. Види електрики. Характеристика електрики по величинам напруги та силі струму.
16. Дія еклектичного струму на людину.
17. Класифікація приміщень по ступеню електробезпеки.
18. Класифікація устаткування в залежності від робочої напруги.
19. Види електротравм.
20. Основні небезпечні чинники електричного струму.
21. Основні небезпечні явища пов'язані з електричним струмом.
22. Електробезпека приміщень та обладнання.
23. Надання першої медичної допомоги при ураженні електричним струмом.
24. Вибух та його види.
25. Вибухові речовини.
26. Причини вибухів на технологічному устаткуванні.
27. Основний вплив параметрів санітарії та гігієни праці на людину.
28. Параметри ультразвуку та інфразвуку.
29. Основні небезпеки параметрів санітарії та гігієни праці.
30. Комфортні умови параметрів санітарії та гігієни праці.
31. Способи контролю фізичних параметрів санітарії та гігієни праці.
32. Способи покращення умов праці.
33. Надання першої домедичної допомоги при переломах, вивихах, забитті і розтягненні, опіках, отруєнні чадним газом, обморожуванні, пораненні.

6. Методи навчання

Словесні: розповідь, бесіда, пояснення, дискусія. Наочні: спостереження, демонстрація, ілюстрація. Практичні: практичне заняття з застосуванням індивідуальних засобів захисту; практичне заняття з першої домедичної допомоги під час різних видів небезпеки. Індуктивний. Дедуктивний.

Під час проведення практичних занять створюється інтерактивне середовище, яке сприятиме розвитку у курсантів творчого мислення, уміння вирішувати певні завдання на фоні навчальної обстановки.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

1. Поняття «Безпеки життєдіяльності».
2. Об'єкт, предмет вивчення навчальної дисципліни.
3. Надзвичайна ситуація: поняття, класифікація.
4. Небезпека, класифікація небезпек
5. Джерело небезпеки, класифікація.
6. Що таке ризик, види ризиків.
7. Сховища, класифікація сховищ.
8. Протирадіаційне укриття, поняття, з яких приміщень складається?
9. Поняття евакуації та розосередження, яка різниця між ними?.
10. Для чого призначений фільтруючий протигаз, з яких частин складається?
11. Недоліки фільтруючого протигазу.
12. Для чого призначений ізолюючий протигаз, з яких частин складається?
13. Недоліки ізолюючих протигазів.
14. Альфа-, бета-, гамма-випромінювання. Які найнебезпечніші чому?
15. З яких частин складається ВПХР?
16. Фотографічний метод виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань
17. Хімічний метод виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань
18. Сцинтиляційний метод виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань
19. Іонізаційний метод виявлення і вимірювання іонізуючих випромінювань
20. Вимірювач потужності дози (рентгенметр) ДП-5В.
21. З яких частин складається ДП-5В?
22. Що таке соматичні та генетичні радіаційні ефекти впливу іонізуючих випромінювань на організм людини?
23. Бойові отруйні речовини, на які класи поділяються?
24. Сильнодіючі отруйні речовини, класифікація.
25. Військовий прилад хімічної розвідки, призначення, склад.
26. Метод біоіндикації.

27. Запахи сильнодіючих отруйних речовин
28. Що таке пожежа?
29. Що таке горіння та його 3 складові?
30. Причини виникнення пожеж.
31. Вогнестійкість конструкції, ознаки настання межі вогнестійкості.
32. Дії працівників поліції при пожежі.
33. Електричний опік, ступені опіків.
34. Що відноситься до електротравм?
35. Що таке електричні знаки?
36. Що таке металізація шкіри?
37. Що таке механічні ушкодження?
38. Що таке електроофтальмія?
39. Соціально-економічне значення охорони праці це?
40. Умови праці та їх класи?
41. Що таке працездатність?
42. Що таке безпека праці?
43. Що таке небезпечні та шкідливі фактори умов праці?
44. Що визначає закон України «Про охорону праці»?
45. Які основні принципи державної політики у галузі охорони праці?
46. Основні законодавчі акти з охорони праці
47. Вступний інструктаж
48. Первинний інструктаж
49. Повторний інструктаж
50. Позаплановий інструктаж
51. Цільовий інструктаж

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени (комплексні екзамени); тести; наскрізні проекти; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; розрахункові та розрахунково-графічні роботи; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; завдання на лабораторному обладнанні, тренажерах, реальних об'єктах тощо; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться

викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські, практичні, лабораторні тощо); самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, виконання розрахункових завдань, підготовка рефератів, наукових робіт, публікацій, розроблення спеціальних технічних пристроїв і приладів, моделей, комп'ютерних програм, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\begin{array}{l} \text{Загальна кількість} \\ \text{балів (перед} \\ \text{підсумковим} \\ \text{контролем)} \end{array} = \left(\left(\begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{навчальних занять} \\ \text{за семестр} \end{array} + \begin{array}{l} \text{Результат} \\ \text{самостійної} \\ \text{роботи за семестр} \end{array} \right) / 2 \right) * 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображуються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**,

таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

$$\text{Підсумкові бали на навчальній дисципліні} = \text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)} + \text{Кількість балів за підсумковим контролем}$$

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

$$\text{Підсумкові бали на навчальній дисципліні} = \frac{\text{Підсумкові бали за поточний семестр} + \text{Підсумкові бали за попередній семестр}}{2}$$

Критеріями оцінювання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю є робота на практичних заняттях, самостійна робота, виконання індивідуальних завдань, (реферати, складання акту Н-1) та підсумкового контролю.

Вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни:

Робота під час навчальних Занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 4 позитивних оцінок; Мати не більше ніж один невідпрацьований пропуск занять з будь-якої причини; Мати повний конспект лекцій і практичних занять;	Виконати самостійну роботу зі складання акту виробничого травматизму працівника поліції (Акт Н-1); Підготувати реферат.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка	Пояснення

97 – 100	Відмінно («зараховано»)	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94-96			
90-93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	B	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома-трьома незначними помилками.
80 – 84			
75-79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання, виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками або з однією–двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний неповністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65-69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконана , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40-59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21–40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. Ст. 141. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Кодекс Законів про працю України. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
3. Закон України "Про охорону праці". Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
4. Закон України "Про охорону навколишнього природного середовища" . <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
5. Кодекс цивільного захисту України. Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
6. Закон України «Про Національну поліцію». Електронна версія <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
7. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 553 с.
8. Безпека життєдіяльності: навч. посіб. для працівників поліції / О.Ю. Прокопенко, І.В. Власенко, М.Ю. Крепакова; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2017. 364 с.
9. Чміль М.О., Власенко І.В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : навчально-методичний посібник /М.О. Чміль ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. -Х.: ХНУВС, 2011. – 70 с.
10. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / [В.В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін.]; за заг.ред. В.В. Сокурєнка. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с. Електронна версія: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/064659a3-311c-4355-b1c4-47647cc9038c/content>
11. Особиста безпека поліцейського в умовах дії правового режиму воєнного стану : навч. посіб. /[уклад.: Боровик М. О., Шутяк І. А., Ларіонова І. Т., Іншеков М. В.]; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ, Ф-т № 3, Каф. такт. та спец. фіз. підготовки. – Вінниця : ТВОРИ, 2023. – 188 с. – ISBN 978-617-552-496-1. Електронна версія: <https://dspace.univd.edu.ua/handle/123456789/19687>

Допоміжна:

12. Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій: Указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20/2013 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1052-2015-%D0%BF>
13. Положення «Про затвердження Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу» від 16.05.2019 р. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0612-19>
14. Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці та Переліку робіт з підвищеною небезпекою.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0231-05>

15. Типове положення про навчання, інструктаж і перевірку знань працівників з питань охорони праці.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0095-94>

16. Станіславчук О.В. Безпека життєдіяльності: практикум / О.В. Станіславчук, О.Б. Горностай, В.М. Маринич. – Львів: Сполом, 2016. – 183 с.

17. Основи професійної безпеки та здоров'я людини : підручник / В. В. Березуцький [та ін.] ; під ред. проф. В. В. Березуцького. – Харків : НТУ «ХПІ», 2018. – 553 с.

18. Ковжога , С.О. Безпека життєдіяльності : навч. посіб. / С.О. Ковжога, О.Д. Малько, А.М. Полежаєв. - Х. : Право. - 2012. - 222 с.

Internet-джерела

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України
<http://www.president.gov.ua/> .

2. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.

3. Міністерство екології та природних ресурсів України
<https://mepr.gov.ua/>

4. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1005/96#Text>

5. Рада національної безпеки і оборони України
<https://www.rnbo.gov.ua/>

6. Постійне представництво України при ООН <https://un.mfa.gov.ua/>

7. Північноатлантичний альянс НАТО <http://www.nato.int/> .

8. Офіційний сайт Американського вулканологічного товариства
<http://vulcan.wr.usgs.gov/> (англійською мовою).

9. Питання Українського інституту досліджень навколишнього середовища і ресурсів <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/119/98#Text> .

10. Положення про Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду

11. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України НАУ» <http://www.nau.ua>